

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

نظام عبادتي اسلام

سمستر: دوم

درس: دوازدهم

استاد: عبدالحق حقيار

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

فهرست

- مرور مختصر به درس گذشته
- نتایج متوقع از درس
- اقسام حج
  - حج تمتع
  - حج قرآن
  - حج افراد
- سنتهای حج
- محرمات و ممنوعات حج
- مواقیت حج
- حکم ترک نمودن حج
- مراجع مضمون

مرور مختصر به درس گذشته

- معرفت و حکم حج
- دلائل فرضیت حج
- فضیلت حج
- ارکان حج
- شرائط حج
- واجبات حج
- حکمت‌های حج

نتایج متوقع از درس

شناختن احکام رکن پنجم اسلام که عبارت از حج میباشد، محصلین از جلس
درسی دوازدهم معرفت اقسام حج (تمتع، قران و افراد) سنتهای حج
و نظریات در باره ای کسی که از حج انکار می کند و کسی کی حجی فرضی
را اداء نمیکند، را خواهند فهمید.

اقسام حج

حج به سه صورت انجام داده می شود:

1. حج تمتع
2. حج قرآن
3. حج افراد

حج تمتع

حج تمتع به این صورت است که حاجی در میقات مربوطه ابتدا به نیت عمره احرام می‌بندد و پس از انجام اعمال عمره (یعنی به دنبال طواف کعبه و سعی بین صفا و مروه و تراشیدن یا کوتاه کردن موی سر) از لباس احرام خارج می‌شود و محرمات احرام بر او حلال می‌شود، تا روز هشتم ذی‌الحجه که مجدداً احرام به حج می‌بندد و مناسک حج را انجام می‌دهد. در حج تمتع قربانی (به عنوان فدیة) واجب می‌باشد.

یادآوری: اینگونه حجاج که در ابتدا اعمال عمره را انجام داده‌اند بعد از اینکه در روز دهم ذوالحجه بعد از رمی جمره عقبه و حلق و قربانی از احرام خارج شدند و جهت طواف الإفاضة به مکه برگشتند، به دنبال طواف کعبه باید سعی بین صفا و مروه را نیز انجام دهند.

یوهنډون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

حج قران

حج قران به این شکل انجام می‌شود که حاجی در میقات مسیر خود، احرام به نیت حج و عمره با هم می‌بندد که در ضمن اعمال حج، عمره نیز انجام می‌شود، و همچنان در احرام می‌ماند تا روز عید قربان و رمی جمره عقبه. البته در حج قران مانند حج تمتع قربانی واجب است.

حج افراد

حج افراد به این صورت است که حاجی در میقات مربوطه فقط به نیت حج احرام می‌بندد و عمره با حج جمع نمی‌کند بلکه به محض ورود به مکه عمل طواف القدوم و سعی بین صفا و مروه را انجام می‌دهد و همچنان در احرام می‌ماند و در روز هشتم پس از رفتن به منی و عرفات و سپس مزدلفه و بازگشت به منی در روز عید، بعد به دنبال رمی جمره عقبه و تراشیدن یا کوتاه کردن موی سر از احرام خارج می‌شود و به مکه می‌آید و طواف الافاضه را انجام می‌دهد. دیگر سعی بین صفا و مروه را انجام نمی‌دهد، سپس به منی برمی‌گردد و در ایام التشریق رمی جمرات سه‌گانه را انجام می‌دهد. دیگر قربانی بر او واجب نمی‌باشد.

حاجی بعد از رمی جمرات سه‌گانه در ایام التشریق، از منی به مکه برمی‌گردد و بعد از اینکه به مکه برگشت جهت انجام عمره، به تنعیم - که به آن نیز مسجد عایشه گویند - می‌رود و احرام به نیت عمره می‌بندد و سپس طواف کعبه و سعی بین صفا و مروه را انجام می‌دهد و به دنبال آن عمل حلق یا تقصیر موی سر را انجام می‌دهد. بدین صورت یک عمره کامل را انجام داده است.

یادآوری: زمان عمره تمتع فقط از اول شوال تا هشتم ذی‌الحجه است، اما عمره غیر تمتع در تمام سال جایز است انجام شود.

سنت‌های حج

سنت‌های حج بسیار است، در اینجا بعضی از آنها را تذکر می‌دهم:

1. غسل نمودن قبل از بستن احرام.
2. پوشیدن لباس احرام به رنگ سفید.
3. دو رکعت نماز سنت احرام خواندن.
4. بسیار گفتن تلبیه بعد از احرام
5. طواف قدوم.
6. بسیار طواف نمودن خروج بعد طلوع الشمس روز ترویبه روز هشتم ذی الحجة از مکه به منی و شب گزراندن در آنجا.
7. خروج از منی الی عرفات در روز نهم بعد از طلوع شمس.
8. تلاش نمودن در دعا و تضرع.

محرمات و ممنوعات حج

محرمات و ممنوعات حج دونوع است است:

۱ - محرمات که حاجی برای خود انجام میدهد مانند:

جماع نمودن، دور کردن موها، گرفتن ناخنها، استعمال خوشبویی، پوشاندن سر و روی برای مردها، پوشیدن لباسهای دوخته شده.

۲ - محرمات که برای دیگران انجام دهد مانند:

۱- تراشیدن سر دیگران
۲- شکارکردن.

مبطلات حج:

ترک نمودن هر یکی از شرایط و ارکان حج، حج را فاسد میسازد.

موافیت حج

موافیت احرام مکانهایی تعیین شده اند که عبور کردن از آنها بدون احرام و رفتن به سوی خانه ی خدا جایز نیست به این مکانها «میقات» گفته می شود و به قرار ذیل می باشند:

- ۱ - میقات اهل مدینه «ذُو الحُلَیْفَةِ».
- ۲ - میقات اهل شام «الجُحْفَةَ».
«جُحْفَه» در حال حاضر از بین رفته است و حجاج سرزمین شام و مناطق شمالی از شهر «رابع» که مقداری قبل از جحفه قرار دارد احرام میبندند.
- ۳ - میقات اهل نجد «قَرْنُ الْمَنَازِل».
- ۴ - میقات اهل یمن «یلملم».
- ۵ - میقات اهل عراق «ذات عِرق».

حکم ترک نمودن حج فرضی

حج برای کسی که استطاعت اش داشته باشد فرض و یکی از ارکان اسلام است. کسی که حج فرضی را بدون عذر ترک میکند علماء کرام او را مرتکب گناه کبیره می‌شمارند و شخصی که از فرضیت حج عمداً منکر میشود، این کار او کار کفر محسوب میشود.

مراجع مضمون

1. الاركان الاربعة، ابو الحسن علي الندوي.
2. فقه الميسر، شفيق الرحمن الندوي.
3. حجة الله البالغة، شاه ولي الله الدهلوي.
4. نور الإيضاح، حسن بن عمار بن علي الشرنبلالي الحنف ي.
5. مختصر القدوري، ابو الحسن أحمد بن محمد القدوري.
6. الاختيار لتعليل المختار، عبد الله بن محمود الموصللي.
7. نظام عبادتي اسلام، پوهنمل ذبيح الله زاهد (كتاب درسى)

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر